

JELIGE:

Kedves Felvételiző!

Az alábbiakban találod a Bibó István Szakkollégium felvételi írásbeli feladatait, amely négy részből áll:

1. Szövegértés
2. Logikai feladatok
3. Érveléstechika
4. Esszé

A feladatlap megírására összesen másfél órád lesz, amin belül szabadon döntöd el, melyik feladattípusra mennyi időt szánsz. Arra figyelj, hogy a szövegértés és az érveléstechikai feladatoknál a helyesnek gondolt választ **EBBEN A TÁBLÁZATBAN KARIKÁZD BE**, a logikai feladatok megoldásait és az esszét viszont az adott feladat alá írd. Ha valami nem érthető, kérdezd nyugodtan a Felvételi Bizottság jelen lévő tagjait.

Sok sikert kívánunk!

I. SZÖVEGÉRTÉS					
1.	A	B	C	D	E
2.	A	B	C	D	E
3.	A	B	C	D	E
4.	A	B	C	D	E
5.	A	B	C	D	E
6.	A	B	C	D	E
7.	A	B	C	D	E
III. ÉRVELÉSTECHNIKA					
1.	A	B	C	D	E
2.	A	B	C	D	E
3.	A	B	C	D	E
4.	A	B	C	D	E
5.	A	B	C	D	E
6.	A	B	C	D	E

I. SZÖVEGÉRTÉS

- (A) A jog-és-irodalom mozgalom állítása szerint értékes pedagógiai újítást vezetett be a jogtudomány elsajátításában: az irodalmi elemzés eszközeinek használatát törvények értelmezésekor, illetve az ennek fordítottját, vagyis a jogi elemzés alkalmazását irodalmi szövegek magyarázásához. A támogatók véleménye szerint ez nem kizárólag konceptuális áttöréseket eredményez mind a jog, mind az irodalom területén, hanem a jogászok is humánusabbak és érzékenyebbek lesznek. Bármennyire is igaz ez az utóbbi állítás, a mozgalom sikere egyértelmű: a jog és irodalom elfogadott téma és terület az egyes jogi folyóiratokban és a legnagyobb hírű jogi egyetemeken. Sőt mi több, az egyik legvilágosabb jele a mozgalom erejének, hogy annak legnagyobb hírű kritikusa, Richard A. Posner paradox módon bizonyos szintű támogatását fejezi ki, mikor egy friss tanulmányában szisztematikusan cáfolja az irányzat vezető jogtudósai és a közreműködő irodalomkritikusok több írását is.
- (B) Posner – miközben véleményezi a mozgalom azon alapvetését, miszerint a jogászok egyedi meglátásokkal rendelkezhetnek a jogi vonatkozású irodalomról - kiemeli, hogy az irodalmi művek alkotói a jogot lazán értelmezik egy bizonyos gondolat érdekében, vagy azt az általuk létrehozott világban a társadalom működésének metaforájaként használják. Jogi kérdések, per se, melyekkel kapcsolatban egy jogász felvilágosíthatja az olvasókat, ritkán fordulnak elő az irodalomban. Ebből következik, hogy a jog-és-irodalom gyakorlói valójában a vártnál jóval kevesebbszer tárgyalják magát a jogtudományt. A mozgalom vezetője, James White, mikor az Iliásban szereplő érveléseket taglalja, alig érinti a jog területét és teszi ezáltal ki magát Posner megsemmisítő megjegyzésének, miszerint „bármely vitát lehet jogi konfliktushoz hasonlítani”.
- (C) Az előbbiekhöz hasonlóan az állítás, hogy az irodalmi kritika segíthet a jog értelmezésében, szintén vitatható. Posner érvelése szerint előbbi műfaja általában az adott szövegekben lévő jelentés gazdaságát és sokszínűségét hivatott felfedezni és bejágni, míg a jogi értelmezés egy konkrét jelentés megtalálását tűzi ki célul. Egy irodalmi megközelítés tehát csak összezavarhatja a jog értelmezésének feladatát, különösen, ha valaki átveszi az aktuális trendeket, beleértve a szöveg dekonstrukcióját, amely feltételezi, hogy minden szöveg inherens módon értelmezhetetlen.
- (D) Mindazonáltal Posner szerint a jog-és-irodalom területe „ígéretes”. Miért? Talán, mert a mozgalom sikerét elismerve próbálja meg lenyugtatni becsmérőit, akik korábban őt jelölték ki támadásaik elsődleges célpontjául, és hajol meg az irányzat intézményi sikerei előtt, kijelentve, hogy „megérdemelt helye van a jogi kutatásban”, de mindeközben meggyőző elemzése az olvasóra hagyja annak belátását, hogy ez egy teljes mértékben mesterségesen létrehozott terület, mely az intellektuális elismerés egyetlen formájára sem érdemes. Ezekből következik, hogy munkája egyrészt a jog-és-irodalom mozgalom cáfolata, másrészt pedig egy főhajtás annak az akadémiai szférában szerzett befolyása előtt.

1. A szövegrészlet elsődleges célja, hogy

- (A) áttekintse a jog-és-irodalom mozgalmat az irányzat egyik legnagyobb kritikusának álláspontját megvizsgálva
- (B) kijelentse, hogy egy kölcsönösen hasznosnak bizonyuló viszony van a jog és az irodalom tanulmányozása között.
- (C) a jog-és-irodalom mozgalom bemutatására gyakorlati példákat hozzon az irányzat egy támogatójának munkáját taglalva

JELIGE:

- (D) megcáfolja a jog-és-irodalom mozgalom egy prominens kritikusának a mozgalomról közelmúltban megjelent tanulmányát
- (E) leírja az irodalomtudósok jogi vonatkozású ügyek szélesebb értelmezésében betöltött szerepét

2. Posner a jog-és-irodalom mozgalommal kapcsolatos álláspontja az alábbi állítások közül melyikhez hasonlít a leginkább?

- (A) egy muzsikuss, aki a klasszikus művekből kapott képzést, de a színpadon gyakran modern zenét ad elő
- (B) egy szavazó, aki támogatását egy újonnan megjelent politikai pártnak adja, mely ígéretesebb, de kevesebb dokumentált eredménnyel rendelkezik
- (C) egy sportrajongó, aki a saját kedvence helyett teljes szívvel támogatja azt a csapatot, aki szerinte a legesélyesebb
- (D) egy ideológus, aki elkötelezett marad a saját álláspontja iránt, annak ellenére is, hogy számos bizonyíték támasztja alá annak ellenkezőjét
- (E) egy ügynök, aki egy divatos termék hibáit sorolja fel, miközben elismeri, hogy egy bizonyos értékkel azért rendelkezik a termék

3. A szövegrészlet azt sejteti, hogy Posner véleménye szerint a jogot gyakorlatban alkalmazók olyan megközelítést használnak, mely

- (A) kerüli a többféle értelmezés lehetőségét
- (B) olyan eszközöket használ, mint a dekonstrukció, a szöveg elemekre bontása
- (C) a jogot a közösség egy sor normájának fényében értelmezi
- (D) tájékozódási pontként használja az irodalomkritikusok álláspontja
- (E) a jogi hagyomány társadalmi relevanciájának kis fontosságot tulajdonít

4. A szövegrészlet azt sejteti, hogy Posner szerint hasznos is lehet a jogi végzettség irodalmi szövegek elemzéséhez, amennyiben

- (A) a jogi vita két szereplő viszonyát szimbolizálja
- (B) egy elnyomó törvény az elnyomó társadalmat szimbolizálja
- (C) az egyik központi téma egy jogi kérdés megválaszolása
- (D) egy jogi ellentmondás egy erkölcsi dilemmát jelképez
- (E) a jogrendszer működése valamit sejtet a társadalom politikai jellegéről

5. A szöveg szerzője a 11. sorban "siker" alatt az alábbira utal: a jog-és-irodalom mozgalom

- (A) a jogászok érzékenységre gyakorolt pozitív hatására,
- (B) a jogi karok és jogi folyóiratok általi széleskörű elfogadottságára,

JELIGE:

- (C) képessége, hogy újszerű meglátásba helyezzen irodalmi szövegeket
- (D) képessége, hogy újszerű megközelítésre bírja a két tudományterületet
- (E) a közelmúltban jogi folyóiratokban megjelent kritikákra adott válaszára

6. A szövegrészlet alapján Posner szerint az irodalmi szövegek jogi elemzése általában nem bizonyul hasznosnak, mivel

- (A) a jogot általában nagyon eltérő módon használják irodalmi művekben és a jogi szakmában
- (B) a jogot ritkán használják fontos gondolatok létrehozásához
- (C) a jogászoknak általában nincs elég tapasztalatuk az irodalmi elemzés területén ahhoz, hogy kompetensek legyenek ehhez
- (D) általában a jogi vonatkozású elemeket emeli ki, más tényezőket háttérbe szorítva ezzel
- (E) a jogi értelmezés csak a kortárs irodalom számára releváns

7. Posner szerint a jog irodalomkritikai eszközökkel történő elemzésének elsődleges nehézségét az okozza, hogy

- (A) a két terület céljai összeférhetetlenek
- (B) kevés a mozgalom támogatója az irodalom területén
- (C) a jog értelmezése túl komplex és nem elegendő hozzá az irodalmi elemzés eszköztára
- (D) a jog értelmezése nagyban alapul jogi precedenseken
- (E) jogtudósok elutasítóak a módszer oktatásban történő használatával szemben

II. LOGIKAI FELADATOK

1. Dani és Gergő nagy ivócimborák. Történt egyszer, hogy együtt mentek bort venni, és megegyeztek, hogy elfelezik a finom nedűt - azonban csak egy nyolc-, egy öt- és egy háromliteres edényük volt. A nyolcliterest telimérték a borral, majd elkezdtek tanakodni, hogyan is tudnák a bort két egyenlő részre osztani anélkül, hogy más segédeszközt igénybe vennének. Hogyan lehetne segíteni az ivócimboráknak?

2. Fura Feri elhatározza, hogy mindennapos hazudozásait ezentúl néha igazmondással fűszerezi, azaz hétfőn, szerdán és pénteken mindig igazat mond, más napokon mindig hazudik. Egyszer azt mondta: „Holnap igazat fogok mondani!”. A hét melyik napján történt ez?

3. Egy horgásztól megkérdezték, hány halat fogott. A talányos felelet így hangzott: - Húszat reméltem fogni, de ha háromszor annyit fogtam volna, mint amennyit tényleg fogtam, akkor is kétfővel kevesebb lett volna, mint ahányat reméltem. Hány hallal tért haza a horgász?

4. A kapitány most kétszer annyi idős, mint a hajója volt akkor, amikor a kapitány volt annyi idős, mint most a hajója. A kapitány és a hajója összesen 70 éves. Hány éves a kapitány?

5. I.e. az ötödik században élt és dolgozott Protagorász, a nagy görög filozófus. Történt egyszer, hogy egy tanítványával, akit a jogi tudományokra tanított ki, a következőképp állapodott meg: a tanítványnak aszerint kell a tanításért fizetnie, hogy az első pert megnyeri-e, avagy sem. A tanítvány befejezte tanulmányait, de csak nem akarta a jogi gyakorlatot megkezdeni. Protagorász erre beperelte tanítványát a fizetés elmulasztása miatt. Megindokolható-e egy- értelműen, hogy helyesen cselekedett-e? Érvelj Protagorász és a tanítvány nevében is!

JELIGE:

6. Öt lány - Réka, Aletta, Eszter, Dóri és Bea - pingpongversenyre ment. Kolis társaik azonban - gondolták a lányok - nem törődtek eleget ezzel a nagy eseménnyel. Ezért megállapodtak, hogy mindenki csak féligazságot posztol az eseményről, azaz egy igaz és egy nem igaz hírt, így büntetve a nemtörődöm kollégiumot. Nézzük csak, mit írtak a versenyről:

Réka:	Dóri a versenyen második lett. Sajnos én csak harmadik lettem.
Aletta:	Örömmel írom nektek, hogy első lettem, Eszter pedig a második.
Eszter:	Harmadik lettem, Alettának csak az utolsó hely jutott.
Dóri:	A második helyen kötöttem ki. Bea lecsúszott a negyedik helyre.
Bea:	Negyedik lettem. De jó Rékának, ő lett az első.

Vajon ki hányadik lett a valóságban?

7. Vezetsz egy repülőgépet. Benne ül Alain Delon, Claudia Schiffer, Bo Derek, Marcello, Mastroianni, Ford Fairlane, Niki Lauda, Kovács János cipőfelsőrész-készítő, Nagy István repülőgép-szerelő, Kiss Mária ápolónő, valamint Szabó Piroska tolmács. Vajon mi lehet a pilóta neve?

III. ÉRVELÉSTECHNIKA

18. életéve betöltése napjától mindenki jogosult szavazni; szavazati jogot kellene kapni a kamaszoknak is. Belátható, hogy a 18. életévüket betöltöttek és a kamaszok különböznek. A két korcsoport különbsége miatt nem lehetséges, hogy a 18. életévüket betöltöttek képviseljék a kamaszok érdekeit. Ha a 18. életévüket betöltöttek nem tudják képviselni a kamaszok jogait, akkor csak úgy lehetséges, hogy az utóbbi csoport érdekei is képviselve legyenek, ha a kamaszok is kapnak szavazati jogot.

1. A következők közül melyik állításon lehetne a fenti érvelés tételmondata?
 - (A) A szavazati jog olyan jog, mellyel minden embernek rendelkeznie kell.
 - (B) A kamaszok és a 18. életévüket betöltöttek minden lényeges szempontból különböznek.
 - (C) A kamaszok érdekeit is képviselni kell.
 - (D) Mindenki, aki szavazhat, olyan jogokkal rendelkezik, melyekkel a 18. életévüket betöltöttek.
 - (E) A kamaszok sosem rendelkeztek szavazati joggal.

2. Milyen szerepe van annak a megállapításnak, hogy a kamaszok és a 18. életévüket betöltöttek különböznek?
 - (A) Ez az állítás konklúziója.
 - (B) Az állítás egy kulcsgondolat precíz kifejezését segíti
 - (C) A konklúziót támogató igény következményét illusztrálják.
 - (D) Eltereli a figyelmet a lényegről.
 - (E) Elfogad egy érvet, ami végül a konklúziót támogatja.

A szalmonella olyan mikroorganizmus, ami bélbetegséget okozhat. A betegség néha végzetes, különösen, ha nem ismerik fel hamar és nem kezelik. Az ételeken végzett hagyományos szalmonella-tesztek lassúak, és nem járnak 100%-os eredménnyel. Egy új teszt az alapján állapítja meg a szalmonella jelenétét, hogy azonosít egy olyan genetikai elemet, amely közös minden baktériumtörzsben. Világos, hogy az egészségügynek javasolt volna a régi tesztek helyett ezeket az új tesztek használni.

3. Az alábbiak közül melyik állítás erősítené leginkább a fenti érvelést?
 - (A) A labortechnikusoktól nagyobb szakértelmet kíván az új teszt alkalmazása, mint a régié.
 - (B) Az új teszt nagyon hamar képes felfedni az eredményeket.

JELIGE:

- (C) Egy javasolt új szalmonella-gyógymód gyorsabban hatna, mint egy korábban használt.
- (D) A szalmonellamérgezés ritkul az általános populáció körében.
- (E) Néhány szalmonella elleni orvosság használ egyéb bélrendszeri betegségek ellen is, melyeket mikroorganizmusok okoztak.

4. A következők közül melyik állítás gyengítené végképp a fenti érvet?

- (A) Az új teszt csak és kizárólag a szalmonellából származó genetikai anyagot tudja azonosítani, más baktériumokét pedig nem.
- (B) Az új teszt olyan szintű szalmonella-fertőzést is felfed, melyhez nem társul számottevő bélprobléma.
- (C) A szalmonella nem az egyetlen olyan táplálék által közvetített mikroorganizmus, amely bélbetegséget okoz.
- (D) Az új teszt kifejlesztését csak a közelmúlt biológiai eredményeinek felhasználása tette lehetővé.
- (E) A szalmonella-mérgezés tüneteit gyakran összekeverik másik gyakori bélfertőzésekével.

Pál: Azzal vádolnak, hogy plagizálom Antal Anna műveit a legutóbbi cikkemben. Ez a megállapítás helytelen. Bár elismerem, hogy felhasználtam bekezdéseket Antal műveiből szabályos idézés nélkül, ehhez Antal szóbeli hozzájárulását kaptam.

Ildikó: Antal nem adhat neked engedélyt arra, hogy plagizálj. A plagizálás szabálytalan, nem csak mert a szerzői jogokat sérti, hanem mert félrevezeti az olvasókat: gyakorlatilag hazugság. A hazugság nem kevésbé hazugság attól, hogy más is részt vesz az átverésben.

5. A következő elvek közül melyik támaszthatná alá Pál érvelését?

- (A) A cikk szerzőjének nincs joga más nyilvánosságra hozott művek szerzőjétől idézni, ha a forrás szerzője nem engedélyezte azt a cikkszerzőnek.
- (B) A cikk szerzőjének szabályszerű idézést kell alkalmaznia minden esetben, amikor az adott részlet nem a szerző tollából való, de csak ha a részlet több mondat hosszú.
- (C) A plagizálás sosem szabályszerű, ugyanakkor, ha a mű, amelyből a szerző idéz, nincs nyilvánosságra hozva, idézés nélkül is felhasználhatók belőle részletek.
- (D) A cikkszerző szabályszerű idézés nélkül felhasználhatja más szerző művét, ha az adott szerző lemondott arról a jogáról, hogy szerzőként feltüntessék.
- (E) A szerzők szabályszerű idézés nélkül beilleszthetnek műveikbe részleteket saját korábbi műveikből.

6. Ildikó melyik érvelési stratégiát alkalmazta az alábbiak közül?

- (A) Elemezte a plagizálás jelentését, ezzel cáfolva Pál állításait

JELIGE:

- (B) Bizonyítékkal szolgált arra nézve, hogy Pál valóban nem idézte szabályszerűen Antalt.
- (C) Vitatta Pál azon állítását, miszerint megkaphatta Antal hozzájárulását ahhoz, hogy ne szabályszerűen idézze.
- (D) Hivatkozott egy olyan szabályt, amely tiltja a plagizálást, és azt sugallta, hogy Pál ehhez a szabályhoz tartotta magát.
- (E) Rámutatott, hogy Pál hozzáállása egyértelmű bizonyítéka annak, hogy megbízhatatlan.

IV. ESSZÉ

Auer Tamás, egy kis könyvesbolt tulajdonosa nemrég megvásárolt egy szomszédos üzletet, és azt szeretné eldönteni, hogyan tudná a leginkább azt az üzlet növekedése érdekében hasznosítani. Érvelj az alábbiak tervek közül az egyik mellett a következő feltételeket szem előtt tartva:

- Auer jelentős számú új vásárlót szeretne az üzletébe vonzani;
- Ugyanakkor szeretné megtartani törzsvásárlóit is, akik elsősorban első kiadásokért, és nyomtatásban már nem elérhető könyvekért keresik fel üzletét.

Az érvelésben térj ki arra is, miért jobb az általad választott üzleti terv a másikonál!

- (b) Az egyik terv szerint Auer best-sellereket és a legnépszerűbb szépirodalmi műveket árusítaná. Mivel üzlete a belvárosban található, az említett művek kiadói nagy eséllyel veszik majd figyelembe a boltját (ehhez hozzá kell tenni, hogy bár a nagy könyváruház-láncok már megvetették a lábukat a külvárosban, még egyikük sem tudott központi fekvésű helyet szerezni). E terv azonban azzal is jár, hogy Auer a rendelkezésre álló hely korlátai miatt jelenlegi készlete legjobbjait tarthatná csak meg. Hogy minél jobban hasznosítani tudja meglévő könyvállományát, egy 'Újrafelfedezések' elnevezésű, alkalmi jelleggel megszervezett esti beszélgetés-sorozatot indítana egyes írók nyomtatásban már nem elérhető könyveiről, különösen azokról, akik az utóbbi időben újból a kritikusok kitüntetett figyelmét élvezik.
- (c) A másik terv szerint Auer egy kávézót nyitna az új üzlethelyiségben, ételek és italok kis kínálatával. A berendezést néhány szék, kanapé és étkezőasztal alkotná. Bár a környéken több étterem is található, ezek mindegyike elegánsabb stílusú, és elsősorban teljes menüt ajánl. Auer a teljes meglévő könyvkészletét megtartaná, és azt egészítené ki kis kiadók regényeivel, versesköteteivel és ismeretközlő irodalommal, hogy olyan, kevésbé ismert íróknak is megjelenést biztosítson, akiknek munkáit nehéz megtalálni a településen. Ez egy sor olyan helyi alkotót is jelent, akik nagyon is szívesen olvasnák fel és tárgyalnák meg munkáikat a kávéházban.